



אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה
המחלקה לפסיכולוגיה

טופס סילבוס לסטודנט

שם הקורס: מגדרי ואני: איך סטריאוטיפים מגדריים משפיעים על תפיסה עצמית, סדנה (סמסטר א')

מס' קורס: 101.1.0015

שם המרצה: ד"ר יואב בר-ענן

יעדי ההוראה:

השערה רווחת היא שסטריאוטיפים בחברה לגבי הבדלים בין נשים לגברים משפיעים על הדרך שבה אנשים תופסים את עצמם, בהתאם למגדר שלהם. לפי השערה זו, אנשים לומדים מה אמורות להיות היכולות, תחומי ההתעניינות, המטרות, האהבות והתכונות שלהם, רק בשל השיוך המגדרי שלהם. בקורס נלמד כיצד פסיכולוגים חברתיים-קוגניטיביים חוקרים השערה זו, ונכיר מחקרים ותיאוריות בתחום.

ייחודו של הקורס הוא בכך שנשתמש במחקר ניסויי כדי למצוא שיטות לשנות תפיסות עצמיות שמשקפות סטריאוטיפ מגדרי. הסטודנטים יבחרו ביחד תפיסה עצמית סטריאוטיפית שמעניין אותם לבחון כיצד אפשר לשנותה. הסטודנטים יציעו שיטות שונות לשינוי התפיסה העצמית. נבחר שלוש-ארבע שיטות מבטיחות ונשווה את השפעתן באמצעות ניסוי משותף אחד.

מהלך הקורס:

את הקורס נתחיל בצלילה מהירה אל עומק הספרות בנושא במטרה להתמחות בה מהר ככל האפשר (שבועות 1-5).

עד יום ראשון של השבוע השישי לקורס (ה-11.30), יגישו הסטודנטים (כל אחדות בנפרד) רעיון למחקר להשפעה על תפיסה עצמית לגבי תכונה שמשקפת סטריאוטיפ מגדרי (למשל, עד כמה אני אוהבות דברים חמודים, כתלות במגדר של הנבדקות), ומעניין אותם לבחון איך אפשר לשנות אותה.

בשבוע השישי של הקורס, נבחר ביחד משתנה תלוי לניסויים שנריץ בהמשך הסמסטר. כמו בהצעות המחקר, המשתנה התלוי יהיה תפיסה עצמית לגבי תכונה שמשקפת סטריאוטיפ מגדרי, ומעניין אותנו לבחון איך אפשר לשנות אותה. המטרה של הניסוי שנערוך בהמשך הקורס תהיה לבחון אילו מניפולציות יכולות להשפיע על המשתנה הזה.

לאחר מכן, נקדיש את שיעור 7 לגיבוש הרעיונות לניסויים (נוכל לשם כך להיעזר בהצעות המחקר הרלבנטיות למשתנה התלוי שבחרנו). כל ארבעה-חמישה תלמידים ייקחו אחריות על מניפולציה אחת שנרצה לבחון כיצד היא משפיעה על המשתנה התלוי שלנו.

במהלך השבועות 8-9, צוות המעבדה של ד"ר בר-ענן יתכנת את הניסוי, בהסתמך על חומרי הניסוי אותם יכינו הסטודנטים. במהלך שבועות 10 עד 12, הניסויים יורצו באתר אינטרנט המיועד לכך, עם נבדקים אמריקאים.

בעת שהניסוי רץ באינטרנט, בשבועות 10-11, נעמיק את הידע שלנו בנושאים נוספים הקשורים למגדר ותפיסה עצמית. נבחר נושאים אלו ביחד, במהלך החצי הראשון של הסמסטר, בהתאם לשאלות שיעלו הסטודנטים בדיונים בכיתה.

(אין תכנון לגבי שבוע 12, כדי שנוכל לכפר על התאחרות לא צפויה בלוי"ז).

בשבוע 13, נבחן ביחד את תוצאות הניסויים (ניתוח ראשוני של יואב), ונקיים דיון ראשוני במשמעותן.

עד ה-30.9.15, הסטודנטים ינתחו את תוצאות הניסוי שהם היו אחראיים לו בעצמם ויגישו בצוותא עבודה מסכמת קצרה על הניסוי כולו (ההגשה בקבוצות של 4-5).

מאמרי העשרה	מאמר חובה	נושא	שבוע
Fazio, R. H. (2007). Attitudes as object-evaluation associations of varying strength. <i>Social Cognition</i> , 25(5), 603.		עמדות וסטריאוטיפים	1
Back, M. D., Schmukle, S. C., & Egloff, B. (2009). Predicting actual behavior from the explicit and implicit self-concept of personality. <i>Journal of personality and social psychology</i> , 97, 533.	Nosek, B. A., Hawkins, C. B., & Frazier, R. S. (2012). Implicit Social Cognition. In S. Fiske & C. N. Macrae (Eds.) <i>Handbook of Social Cognition</i> (pp. 31-53). New York, NY: Sage.	סטריאוטיפים אוטומטיים, תפיסה עצמית אוטומטית	2
Halim, M. L., Ruble, D. N., Tamis-LeMonda, C. S., Zosuis, K. M., Lurye, L. E., & Greulich, F. K. (2014). Pink frilly dresses and the avoidance of all things "girly": Children's appearance rigidity and cognitive theories of gender development. <i>Developmental psychology</i> , 50. Shutts, K., Banaji, M. R., & Spelke, E. S. (2010). Social categories guide young children's preferences for novel objects. <i>Developmental Science</i> , 13, 599-610.	Tobin, D. D., Menon, M., Menon, M., Spatta, B. C., Hodges, E. V., & Perry, D. G. (2010). The intrapsychics of gender: a model of self-socialization. <i>Psychological review</i> . Read only 601-612.	התפתחות זהות מגדרית	3
Nosek, B. A., Banaji, M. R., & Greenwald, A. G. (2002). Math= male, me= female, therefore math≠ me. <i>Journal of personality and social psychology</i> , 83(1), 44. Galdi, S., Cadinu, M., & Tomasetto, C. (2014). The roots of stereotype threat: when automatic associations disrupt girls' math performance. <i>Child development</i> , 85, 250-263. Stout, J. G., Dasgupta, N., Hunsinger, M., & McManus, M. A. (2011). STEMing the tide: using ingroup experts to inoculate women's self-concept in science, technology, engineering, and mathematics (STEM). <i>Journal of personality and social psychology</i> , 100, 255.	Forbes, C. E., & Schmader, T. (2010). Retraining attitudes and stereotypes to affect motivation and cognitive capacity under stereotype threat. <i>Journal of personality and social psychology</i> , 99, 740. Nosek, B. A., Smyth, F. L., Sriram, N., Lindner, N. M., Devos, T., Ayala, A. ... & Greenwald, A. G. (2009). National differences in gender-science stereotypes predict national sex differences in science and math achievement. <i>Proceedings of the National Academy of Sciences</i> , 106, 10593-10597.	סטריאוטיפים מגדריים	4
Gerstenberg, F. X., Imhoff, R., & Schmitt, M. (2012). 'Women are Bad at Math, but I'm Not, am I? 'Fragile Mathematical Self-concept Predicts Vulnerability to a Stereotype Threat Effect on Mathematical Performance. <i>European Journal of Personality</i> , 26, 588-599. Dasgupta, N., & Asgari, S. (2004). Seeing is believing: Exposure to counterstereotypic women leaders and its effect on the malleability of automatic gender stereotyping. <i>Journal of Experimental Social Psychology</i> , 40, 642-658. Asgari, S., Dasgupta, N., & Stout, J. G. (2012). When do counterstereotypic ingroup members inspire versus deflate? The effect of successful professional women on young women's leadership self-concept. <i>Personality and Social Psychology Bulletin</i> , 38, 370-383.	Lenton, A. P., Bruder, M., & Sedikides, C. (2009). A meta-analysis on the malleability of automatic gender stereotypes. <i>Psychology of Women Quarterly</i> , 33(2), 183-196.		5
		הגשת הצעות מחקר אישיות	
		בחירת משתנה תלוי	6
		גיבוש הניסויים	7
		הכנת הניסויים	8-9
		העמקה בנושאים שהכיתה תיבחר	10-11
			12

דרישות הקורס ורכיבי הציון:

דיון במאמרים בכיתה (15% מהציון): בשבועות 5-2 ו-11-10 יהיה מאמר חובה לקריאה לפני בכל שיעור. השיעור יכלול דיון במאמר החובה. מי שלא יוכל להגיע לדיון בכיתה, יגיש סיכום ממצה של מאמר החובה של אותו השבוע, כתחליף להשתתפות בדיון בכיתה (500-1000 מילים לסיכום המאמר, ו-700-500 מילים תגובה למאמר [ביקורת וכד']).

הצגת מאמר בכיתה (15% מהציון): בשבועות 5-2 ו-11-10 ניעזר במאמרים נוספים מעבר למאמר החובה. כל מאמר נוסף ייקרא על-ידי סטודנטית אחת שתספר בקצרה (10-15 דקות) מה טענו החוקרים במאמר ומה היו ממצאיהם. ההצגה תהיה ללא מצגת פאוורפוינט (אלא אם חשוב להציג גרף או טבלה של התוצאות). כל סטודנטית תציג מאמר הרחבה אחד במהלך הקורס.

*יש להניח שיהיו יותר סטודנטים ממאמרים. במקרה כזה, שני סטודנטים יתכוננו בנפרד להצגת המאמר, ובשיעור אחת מהן תתחיל לספר על המאמר, והשנייה תגמור.

התנסות באינטרנט (5% מהציון): לפני השיעור השני, הסטודנטים יתנסו באינטרנט במשך כחצי שעה בכמה מהמדדים המקובלים בתחום, כדי להבין במה מדובר מתוך התנסות אישית. (5% מהציון ינתנו על עצם ההתנסות, כדי לוודא שכולם אכן יתנסו במדדים).

הצעת מחקר אישית (20% מהציון): עד יום ראשון של השבוע השישי בסמסטר, כל סטודנטית תגיש הצעת מחקר באורך של כשני עמודים (מקסימום 700 מילים).

- רקע תיאורטי: כ-200 מילים. שאלת מחקר תיאורטית: כ-200 מילים. תיאור הניסוי: כ-300 מילים.
- העבודה תהיה הצעה למחקר שנקיים בהמשך הקורס:
- המשתנה התלוי בו תהיה תפיסה עצמית הקשורה בתכונה המזוהה עם מגדר מסוים בחברה האמריקאית (למשל, אני עדין/קשוח). נמדוד את המשתנה התלוי באמצעות מדד לא-ישיר (כנראה IAT) ומדד ישיר (שאלון או שאלה ישירה).
- המשתנה הבלתי-תלוי יהיה מניפולציה שלפי דעתך (בהסתמך על ספרות רלבנטית) אמורה להשפיע על התפיסה העצמית (לרוב: להפוך אותה לפחות או יותר תואמת סטריאוטיפ).
- עדיף מניפולציה שאפשר להעביר בכתב (באינטרנט), ואינה לוקחת יותר מעשר דקות.
- עדיף מניפולציה שלא כרוכה בשקרים ואינה גורמת סבל לנבדקים.
- כמו כן תציעו בעבודה משתנה נוסף שלדעתכם קשור למשתנה התלוי שלנו, שניתן למדוד אותו בקלות יחסית (למשל, באמצעות כמה שאלות ישירות), ותנבאו אם הוא אמור למתן את השפעת המניפולציה על המשתנה התלוי.
- התאמצו לוודא שהמחקר טרם בוצע. כמובן, ברור שאתם לא יכולים לדעת זאת בוודאות, ולכן לא ירדו יותר משתי נקודות אם המחקר כבר בוצע (הורדת הניקוד היא רק כדי למנוע מכם לחפש רעיון למחקר במאמרים שכבר פורסמו).
- יש להסביר את הצעת המחקר באופן ברור, בהסתמך על רקע תיאורטי קיים (מאמרים שקראנו, מאמרים אחרים).
- כתבו מה ידוע (למיטב ידיעתכם) ומה החידוש בשאלה שלכם ביחס למה שכבר ידוע.
- יש לכתוב ביבליוגרפיה והפניות (בתוך הטקסט) בפורמט APA, כפי שלמדתם בפסיכולוגיה ניסויית.
- כשמתארים את הניסוי, לא חייבים לכתוב בהתאם למבנה המקובל במאמרים (מספר נבדקים, חומרים וכדומה). כתבו רק overview של הניסוי:
- מה יהיה המשתנה הבלתי-תלוי, כיצד תתבצע המניפולציה.
- מה יהיה המשתנה התלוי, כיצד ימדד.
- מה יהיה המשתנה השלישי (ראו למעלה), כיצד ימדד.
- כיצד תימנעו מאיומים על התוקף הפנימי (שלא יהיו ארטיפקטים).
- כיצד תימנעו מאיומים על תוקף המבנה (מדוע המניפולציה והמדד שבחרתם טובים).
- לא נורא אם התוקף הפנימי ותוקף המבנה לא מושלמים, אבל חשוב לפחות לתת את הדעת לעניין.
- כיצד תבדקו את שאלת המחקר: מה תשוו עם מה (לא צריך לכתוב באיזה מבחן סטטיסטי תשתמשו, אבל חשוב לחשוב על ההשוואה, כדי לוודא שיש הגיון בהצעה שלכם).

השתתפות בגיבוש הניסויים (10% מהציון): על הסטודנטים לתרום לדיונים בהם יגובשו הניסויים, ובהמשך בכתיבת חומרים לניסוי.

עבודה מסכמת (35% מהציון): כל קבוצה תכתוב מאמר קצר (לא יותר מ-2500 מילים) שידווח על הניסוי שלהן (החלק שהם היו אחראיים לו), ותוצאותיו (הנחיות כתיבה יינתנו בנפרד).

• שפת העבודה: עברית או אנגלית.

- המאמר יציג את המחקר שעשיתם (רק המניפולציה שהצעתם אתם, ללא התייחסות לתוצאות בשאר הקבוצות).
- שאלת המחקר היא השאלה שהגדרנו בכיתה. השאלה עוסקת בהשפעה של המניפולציה שלכם על ארבעה משתנים: סטריאוטיפ ותפיסה עצמית, סמויים וגלויים.

- חשוב מאוד לבסס את ההשערות שלכם על תיאוריה ו/או ממצאים קודמים.
- סביר להניח שההשערה שלכם היתה שהמניפולציה תשפיע באופן דומה על כל אחד מארבעת המדדים. אבל, אם לפני שניתחתם את התוצאות היו לכם השערות שונות בנושא (למשל, שהמניפולציה תשפיע רק על מדדים סמויים או רק על תפיסה עצמית), והן נמקו היטב בספרות קודמת, אז גם השערה אחרת היא קבילה.
- אתם לא צריכים להשוות את חוזק ההשפעה של המניפולציה על כל אחד מארבעת המשתנים הללו (למשל, אם המניפולציה השפיעה יותר על סטריאוטיפ אוטומטי מאשר על תפיסה עצמית מפורשת), אלא רק לקבוע מה היה גודל ההשפעה של המניפולציה על כל אחד מהמשתנים, האם אתם מסיקים שהיתה השפעה, ומה לדעתכם הסיבות לתוצאות הללו.
- אתם אמורים להציג גם השערה לגבי המשתנה הממתן. סביר להניח שההשערה שלכם היא שהמשתנה הממתן ימתן באופן דומה את ההשפעה של המניפולציה על כל אחד מארבעת המדדים, אבל זה בסדר גם להציע השערה אחרת, אם יש מצאתם תמיכה תיאורטית או אמפירית קודמת להשערות אלו.
- גם אם לא שיערתם שמין ימתן את התוצאות, בדקו אם מין מיתן את התוצאות. ניתן גם לשער מראש שמין ימתן את התוצאות (למשל, שהמניפולציה תשפיע רק על גברים ולא על נשים), כל עוד ההשערה מבוססת על תמיכה תיאורטית או אמפירית קודמת.
- הקפידו לעמוד בטווחים המצוינים למטה לגבי מספר המילים בכל חלק וחלק בעבודה.
 - הקדמה [אורך מינימלי: 300 מילים; אורך מקסימלי: 700 מילים]
 - פרטו את השאלות שבהן עוסק תחום המחקר. בהצגת השאלות, התחילו מהשאלות הרחבות יותר ועברו לשאלות ספציפיות יותר הקשורות למחקר. סיקרו מה הן ההנחות התיאורטיות הידועות בתחום שמהוות רקע למחקר הנוכחי.
 - הקפידו על ציטוט מחקרים ותיאוריות רלבנטיות. הימנעו ככל האפשר מהצהרות ללא סימוכין ממאמרים קודמים.
 - שיטת המחקר [אורך מומלץ: 300-900 מילים]
 - הסבירו את הניסוי באופן כללי בכמה משפטים. לאחר מכן, כתבו את השיטה באופן מפורט כפי שכותבים במאמרים בפסיכולוגיה חברתית (חפשו מאמרים לדוגמה של Journal of Personality and Social Psychology או Journal of Experimental Social Psychology).
 - מלבד המדד המתווך, וארבעת המדדים התלויים, אפשר להזכיר את שאר המדדים ברשימה קצרה, ולפרט אותם בנספח בלבד. זאת, אלא אם מצאתם תוצאות מעניינות הקשורות לאחד מהמדדים האחרים שנכללו במחקר.
 - תוצאות [אורך מומלץ: 300-900 מילים]
 - תארו את התוצאות הרלבנטיות. לא לשכוח: ציינו ממוצעים וסטיות תקן של המשתנים התלויים הרלבנטיים, תוצאות המבחנים הסטטיסטיים הרלבנטיים, וגם הסבר קצר שמסביר כל תוצאה. ניתן להוסיף טבלאות וגרפים להמחיש את התוצאות העיקריות.
 - יש להימנע מהעתקת גרפים מתוכנות סטטיסטיות עם שמות מקוצרים של המשתנים. הביטו במספר גרפים וטבלאות במאמרים שהתפרסמו בכתבי עת מובילים (ראו למעלה), והכינו גרפים באקסל או תוכנה אחרת כך שיהיו מובנים לקוראים.
 - מלבד התוצאות הקשורות למדד המתווך ולארבעת המדדים התלויים, אין צורך לפרט תוצאות הקשורות למדדים אחרים, אלא אם מצאתם משהו מעניין שכדאי לחלוק עם שאר הקהילה המדעית.
 - במקרה שמצאתם תוצאה שלא ניבאתם, בעיקר אם היא קשורה למדד שאינו אחד מחמשת המדדים העיקריים שהוזכרו לעיל, חשוב להציג את התוצאה כתוצאה ראשונית שרמת הבטחון בה נמוכה יחסית, שכן לא שיערתם שתימצא.
 - חלק ה': דיון, ביקורת והצעות לעתיד [אורך מומלץ: 400-600 מילים]
 - מה משמעות התוצאות שנמצאו? מה יכול להסביר את התוצאות? האם יש בעיה בתכנון הניסוי שמקשה על הסקת מסקנות?
 - ציינו מסקנות תיאורטיות מהתוצאות, וגם סיבות תיאורטיות שיכולות להסביר את התוצאות (כלומר, לא רק סיבות מתודולוגיות). הציעו ניסוי המשך שיוכל לתקן חלק מהבעיות שהעלתם.
 - כתיבה:
 - פונט 12 (Times New Roman), רווח כפול.
 - צטטו ובבלגרו לפי APA style (כמוסבר בהנחיות שלמדתם בקורס פסיכולוגיה ניסויית).
 - כתבו את השיטה והתוצאות בהתאם להנחיות שקיבלתם בקורס פסיכולוגיה ניסויית.
 - לגבי שאר חלקי העבודה (כותרת, תקציר, מבוא ודיון), הקפידו לכתוב בהתאם למקובל במאמרים שקראתם. מותר לחרוג מכללי כתיבת העבודה שלמדתם בפסיכולוגיה ניסויית אם הם לא מצוינים בצורה מפורשת בהוראות של העבודה הנוכחית, רק במקרה שבו החריגה מקלה על הקוראים.
 - אם משפט אורך יותר משלוש שורות, הפרידו אותו לשני משפטים.

- שימו לב לקשר בין משפט למשפט. מומלץ להתחיל כל משפט במילה שמסבירה מה הקשר בין המשפט הנוכחי למשפט הקודם. למשל: "שימו לב לקשר בין משפט למשפט. לשם כך, מומלץ להתחיל כל משפט במילה שמסבירה מה הקשר בין המשפט הנוכחי למשפט הקודם". לאחר שהוספתם מילת קישור לכל משפט ומשפט בהצלחה, אתם מוזמנים למחוק את מילות הקישור, לפי טעמכם האישי. הרעיון הוא שכך תוכלו לוודא שיש קשר בין משפט למשפט. השיטה הזו עוזרת לאיתור משפטים מיותרים והידוק המבנה הלוגי של הכתוב.
- השתדלו לא לכתוב פסקאות שאורכן למעלה מחצי עמוד.
- השתמשו בכותרות לציון כל חלק וחלק.
- אם אתם כותבים בעברית ואינכם משוכנעים כיצד לתרגם מונח באנגלית, ציינו את המילה/צירוף באנגלית בסוגריים בפעם הראשונה שבה אתם משתמשים במונח העברי שבחרתם.
- חזרו וקראו את העבודה במשך כשבוע, לפחות פעם ביום. לאחר מכן, המתינו שבוע-שבועיים בלי לקרוא את העבודה, ואז חזרו אליה במשך כמה ימים ושפרו את הכתיבה שוב ושוב ושוב. בקשו מחברים שאינם מכירים את העבודה שיקראו ויעירו על איכות הכתיבה (לאו דווקא התוכן) של העבודה.